

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. XIV. De Superiorum Regularium sollicita sed ordinata cura circa
necessitates corporales suorum subditorum sublevandas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

Nihil opulentiùs eo, qui paupertatem sponte diligit,
& cum alacritate suscipit. Ipsa enim est manu-
datrix in via ad celum, unctio athletica, exercitatio
quædam magna & admirabilis, portus tranquil-
lus. h. i.

CAPUT XIV.

*De Superiorum Regularium sollicita sed ordinata
cura circa necessitates corporales suorum
subditorum sublevan-
das.*

I. Quoniam ob negligentiam eorum in hac cu-
ra, subditi peculia sibi conquisierunt, in ma-
ximum detrimentum Regularis vitæ, ac discipli-
næ; eapropter ad peculia nociva eliminanda,
hæc cura in superioribus erit resuscitanda, & ma-
xima cum solertia custodienda. De quo in nostris
constituit. Urban. hoc decernitur Tit. 9. in c. 4.
Regulæ §. 1. *Maximè opus est, ut Pralati ipsi, qui-
bus ex iuncto Regule præcepto incumbit, omni
vigilantia, charitate, & solertia, ea omnia, quæ sin-
gulis fratribus, non ad victum & vestitum tantum-
modo, verùm & ad infirmitates sublevandas, ad
studia prosequenda, ad itinera peragenda, ad la-
bores reficiendos, & ad consimilia quæcunque onera
perferenda necessaria erunt, paterna benignitate,
& sollicitudine, nullâ (quando necesse fuerit,) dila-
tione facta, providere debeant.* h. i.

Et §. 2. *ibid. Quapropter quibuscumque singu-
laribus*

laribus

larum provinciarum capitulis seu Capitularibus Congregationibus, post harum Constitutionum promulgationem proximè & immediatè celebrandis. (Signant hæc duo adverbia terminum obligationis non differendæ; non verò terminum finientis.) Sub obtestatione divini iudicii firmiter ad meritum salutaris obedientiæ precipimus, & mandamus, quatenus omnia alia omissa. (Si opus fuerit.) cura, omnique postposito gravi negotio, in hoc unum precipuè & singulariter intendant, ut de succurrendis Fratrum necessitatibus certum hoc & infallibile Decretum stabiliatur. h. i.

II. Et § 8. lc. Superioribus autem, qui ad necessaria decernenda, providenda, & dispensanda ex vi Regule constituti sunt ordinarii iudices, quàm maximè invigilandum est, ne eorum cura commissi Fratres indigentibus, necessitatibus, & angustiis pressi, corporis & animæ pericula subeant. Discretè itaque, prudenter, ac (ut uno verbo dicatur) paternè prorsus, quæ necessaria erunt, unicuique etiam eorum familia minimo absque dilatione, absque increpatione, sed lato & hilari vultu impertiri curabunt.

Et §. 9. è contra verò Fratres omnes subiectos patienter sufferre decet, si quando urgente necessitate, sive per dilationem, sive alio quovis modo aliquantulum eos pati præter superioris optata contingeret. Ita enim procul dubio fiet, ut Superior subiectos Fratres, Fratresque subiecti Superiores vicissim omni charitatis officio prosequentes, sanctam, quietam, & ab omnibus seraphicæ Regule, Sanctarumque

que Constitutionum transgressionibus alienam, & immaculatam vitam traducant.

III. §. 10. Quod si superiores Fratres ipsos non ut Filios, sed ut servos, omni necessitati sive ex injuria sive ex contemptu subesse patiantur; certissimum est, eos in deteriora lapsuros, & NB. ad loculos contra jus fasque, & ad constitutionum ipsarum & Regula transgressionem sese conversuros. §. 11. Quapropter nihil, quod eorum partium sit, omittant Prelati, ut supra gregem suum invigilent, ne commissarum eis ovium sanguis de manibus eorum requiratur: ac pro comperto habeant, quod (ut inquit D. Gregorius) non potest esse pastoris excusatio, si lupus ovem rapiat, & pastor nesciat.

Et §. 14. Superiores autem, quidquid deprecatur Fratrum necessitas, per Officiales conventus, in propria tamen specie, non verò in pecuniis, Fratribus ipsis benigne, paterneque subministrabunt. -- Qui autem alias Fratrum necessitatibus succurrere, seu quaecumque eis necessaria aliter subministrare, sive huic decreto contraire presumpserint, privationis officiorum eo ipso poenam incurrant. §. 15. Indiscretus autem Superior, qui natura simul ac Regule jura, aut necessaria denegando, aut leviter superflua concedendo, seu alias quomodolibet violaverit, ab officio cecidisse se sciat. §. 16. Inquirant autem diligentiori examine Generalis Minister, & Provinciales in eorum visitationibus, num dispensationes hujusmodi aequè, ac juxta regularis discipline statuta facta fuerint; quòd si iniquè & indiscrete

tè factas esse compererint, severe in eos, ad quos spectaverit, animadvertant, h. i.

IV. Porro de utilitate, & necessitate hujus curæ loquitur D. Bonav. in apologia pauperum sic inquires: *Quod maxime locum habet in Prælati Ecclesie, quarum perfectioni consonat, ut & spiritaliter, & etiam corporaliter pascendis sibi commissis gregibus intendant.* h. i. Et D. Thom. 2. 2. q. 118. a. 7. in corp. inquit: *Solicitudo, que circa proprias divitias adhibetur, pertinet ad amorem privatum, quo quis se temporaliter amat, sed sollicitudo, que adhibetur circa res communes, pertinet ad amorem charitatis, que non quarit, que sua sunt, sed communibus intendit.* h. i. Insuper Prælati cogitet, quod pascendo subditos, pascat Christum ipsum. De quo S. Bonav. in ps. 118. *Prælati lacte pascit Christum, si habeat dulcedinem in contemplatione, humorem in devotione, si alios pascat sua Sancta conversatione, & si habeat munditiam in carne, in conscientia, & in opere.* h. i. Idem in c. 12. Lucæ requirit in Prælati, quæ habuit Joseph Gen. 41. *Qui ad dispensandum frumentum constitutus est super terram Egypti, in quo fuit fidelitas, & prudentia, auctoritas, & vigilantia, seu diligentia.* h. i.

V. Itaque triplex donum desideratur in Superiore in ordine ad hunc finem; quo dono qui caret, laudandus est (ceteris paribus) si officium Superioris subire detrectet. De quo Isai. 3. 6. *Apprehendet vir Fratrem suum domesticum Patris sui: vestimentum tibi est, princeps esto noster.* - Respon-

*spondebit in die illa dicens : non sum medicus, & in domo mea non est panis, neque vestimentum. q. d. Superior debet posse vulnera & defectus curare, corporaliter pascere, simul & vestire. Ad quæ Deus supeditabit consilium & auxilium, modò is cum suis eidem Domino fideliter deserviat, & partibus muneris sui non desit. Superflua autem non quærat, sed tantùm pro necessariis quotidianis misericordem Patrem cum suis filiis precetur. Nam, ut *Laert. l. 1. disc. 5. ait*: *Optimè hæc est constituta domus, cui superfluum nihil abundat, & necessarium nihil deest.**

VI. Meritò *Judic. 9. 8. arbores electuræ* inter se Regem, iverunt ad arbores, quæ habebant gratiam pascendi, ungenti, vestiendi, lætificandi. Quos & effectus Prælatus in se erga subditos experiri & exercere conetur. Et quidem, ut ait *Hugo Cardinal. in cap. 6. prov. Prælatus tenetur subditis triplex dare pabulum, scil. verbi, exempli, & temporalis subsidii. Ita tamen servetur necessitas nature, ut abscindatur superfluitas concupiscentia. Nam Eccli. 29. initium vita hominis aqua, & panis, & vestimentum.* Sequetur, quantum prævalet, pium Samaritanum, *Luc. 10. 34. Qui vinum & oleum infudit in vulnera infelicis, sustulit in jumentum, recommendavit stabulario proferens duos denarios, dicensque: curam illius habe. Sit pius Samaritanus, id est, in omnibus subveniat indigentibus, juxta eorum necessitates. Immo sit & Minister illorum prout jubet in Regula S. P. N. Franciscus, & exprimit. S. Bernard. *serm. 82. cant. Infirmi & pusilli, ipsi me utantur, ut**

libet, tantum ut salvi fiant. Parcent mihi si non pepercerint: Et in eo potius requiescam, si non me inquietare timuerint pro necessitatibus suis. Geram eis morem quoad potuero, Et in ipsis seruiam Deo meo, quamdiu fuero in charitate non ficta. Non queram qua mea sunt, nec quod mihi est utile, sed quod multis id mihi utile iudicabo. Hoc solum deprecor, ut fiat acceptum eis, fructuosumque ministerium meum, h. i. Idem serm. 53. Qui aliis praest in solitudine, vix umquam vel raro securè vacat sibi, dum semper timet sui penuriam facere subditis, Et non placere Deo; quod communi utilitati propriam praefert quietem. h. i. Et serm. 51. Si quando sanè comperi profecisse aliquos vestrum ex meis monitis, tunc non me piguit, fateor, curam praetulisse sermonis proprio otio Et quieti. h. i.

VII. De provido in his, & benigno Praelato ait Picinellus: Praelati, qui benevolè religiosi subditis mensam congruam adornant, Et vestitum opportunè distribuunt, diliguntur ut Patres, coluntur ut Principes, Et propemodum velut Dii adorantur. h. i. De qua reciproca subditorum obligatione ait Hugo à S. Victore: O Religiosi subditi, quoniam Praelati indefessa cura laborant, ne vobis corporalis desit sustentatio, vestrarum sanè partium erit, penitus in spiritalia incumbere studia, impendendo vires suas in servitium templi, chori, Et tabernaculi. Quoniam de Altari pascimini, vestimini, Et necessaria quaeque accipitis; oppidò indecorum foret, Altare à vobis deserì. Si vivimus de annona Christi, Et iustum est, ut laboremus in servitute Christi, h. i.

VIII. Porro quoad modum dispensandi necessaria, inquit Petrus à S. Audomaro Canon. regul. l. 2. institut. monast. c. 12. dum inquit: Cavendum dispensatori, ne sua tenacitate prebeat materiam excusandi peccatum pretextu necessitatis. Rursum, ne sua profusa liberalitate invidentiam in eis nutriat, & argumenta luxuriandi ministret; sed dividat, prout unicuique opus est. h. i.

Idem in orat. contra proprietarios, excellentiorem viam pro extirpatione proprietatis Superioribus ostendere volens, illis interrogantibus, quæ esset illa, respondit: Ut faciatis, quæ fecit Dominus & discipuli ejus: cum enim vidisset Jesus turbas esurientes, nec haberent, quod manducarent, voluit, ut irent per villas & vicos, ut procurarent sibi: nec etiam voluit eos dimittere jejunos in domos proprias, ne deficerent in via: sed dixit discipulis suis: vos date illis manducare. Ita & vos date subditis vestris necessaria, ne opus habeant ab amicis quidquam emendicare. Si vestes, si cultellos, si devotos libellos, aut simile quid desideraverint, vos (si tamen superflua non quaesiverint, non curiosa) in charitate emite illis: Sic occasionem proprietatis amputabitis, & ex domibus vestris eliminabuntur. h. i.

Subdit: Sed reperuntur, pro dolor! Pralati parum curantes, quid subditi faciant, aut unde sibi, quæ desiderant, acquirant; dummodo ipsi sua marsupia resolvere non cogantur: pecunias plus diligentes, quam Fratrum animas, Christi sanguine redemptas. Hinc est, quod Fratres sibi ipsis provideant: hinc

proprietas incrementum capit : quæ ubi ingressa semel fuerit, multas secum trahit pedissequas, inobedientiam, intemperantiam, ebrietatem, & id genus pestes alias. h. i.

IX. Porro tenacium Superiorum instantiis occurrit Zegnerus p. 1. c. 3. §. 1. Sed dicent forsitan Superiorum nonnulli : si subditis peculia permittantur, plures ad religionem recipi poterunt : quia dum aliqui à parentibus aut aliunde sibi necessaria conquirunt, poterunt ex communibus Monasterii proventibus sustentari. Verùm ab his peti posset, num. si ea omnia, quæ à parentibus, aut aliunde particularibus obvenirent, in perfectam communionem redigantur, & cum reliquis Monasterii proventibus confundantur, non aequè multis eo casu ex communi Monasterii thesauro per ejusmodi bonorum seu rerum ajectionem sic aucto provideri posset, quàm si illa in usus particulares manerent separata?

NB. Sed reponent : Si ea, quæ à parentibus, aut aliunde acquiruntur, passim in communionem redigantur, ut omnium indifferenter necessitatibus impendantur, facile eventurum, quòd parum erunt solliciti, ut quidquam à parentibus aut aliunde conquirant. Sed

Respondeo, Si ea putetur in Religiosis animæ constitutio, tantum abest, ut ea foveri & permitti possit ad numerum fratrum multiplicandum; ut è contra non dubitem quin satius esset, etiam congregationem aliquam totaliter extinguere, quàm ejusmodi animi affectus in religiosis permittere. Apud omnes quippe in confesso est, Regula-

res illos proprietatis vitio saltem affectu infectos esse qui sollicitant parentes, ut aliquid ab ipsis accipiant, usibus suis particularibus applicandum; non sollicitaturi, si illud scirent in commune redigendum. Hoc ipso enim ostendunt, se illud sibi, non communitati procurare, ac per consequens sibi velle esse proprium, id est, peculiare. NB. Deinde cogitent hi, qui peculia illa permittunt, ut numerum augere queant; non in multitudine Fratrum, sed in debita disciplina Regularis custodia, cujus precipue bases, & fundamenta sunt votum paupertatis, & perfecta rerum communitio, Religionis salutem consistere. h. i.

X. Porro de medio servando in cura circa temporalia exactè instruit S. Bern. l. 4. confid. sic agens. Hec dicens, non te moneo, summis occupatum intendere in minimis, & quasi minutum fieri, in minimis impendere quod maximis debes. Quid te intrices, unde te eripuit Deus? hec, inquit, omnia adjicientur vobis. Verumtamen & hec oportet facere, & illa non omittere. At illa per te agens, per te etiam, oportet, provideas, qui pro te de his provideant. -- Vacuum prorsus à sollicitudine rerum minorum & vilium oportet esse animum tam magnis & tam multis intentum rebus. Oportet liberum, quem nulla sibi vendicet violenta occupatio. Oportet ingenuum, quem nulla deorsum trahat indigna affectio. Oportet rectum, quem nulla seorsum avertat sinistra intentio. Oportet cantum, quem nulla subeat furtiva suspicio. Oportet vigilem, quem nulla à sese abducat peregrina & curiosa cogitatio. Oportet firmum, quem nulla concutiat repentina turbatio

batio. Oportet invictum, quem nulla fatiget tribulatio. Oportet amplum, quem nulla coarctet rei temporalis amissio. His te non dubites & bonis privandum, & feriendum malis, si animum dividens, & Dei rebus, & tuis pariter reculis volueris impartiri. Procurandus, quem implices, qui pro te molat, pro te, dico, non tecum. Quaedam per temetipsum facies, quedam per te & alios simul, quedam per alios & absque te. h. i.

CAPUT XV.

De modo, & medio, quibus utetur Prelatus Regularis ad reformandos Religiosos sui Monasterii, vel provinciae.

NB. QUæ circa titulum hujus capituli resolvi possent, verbo-tenus ex *Dionys. Cartus.* excerpta hic proponam; qui l. de reformat. Claustral. a. 25. hanc methodum præscribit.

Quoniam sine auxilio gratiæ Dei nil merito-riè agere possumus, immo nec cogitare; quò major res est reformatio communitatis, eò amplius dependet à Deo, & tantò plus necessarium est speciale auxilium directionis & cooperationis Spiritus S. Abbas ergo sive Superior, ad reformationem subditorum suorum verè & ordinatè volens procedere.

Primo, humiliet se profundissimè coram Deo, propriam insufficientiam ex totis præcordiis confitens, adiutoriumque Divinum lacrymosè, affectu-

quo.